

ADVIES   **SARC**
Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk

29 maart 2012

Advies bij de tweede principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet houdende de ondersteuning en de stimulering van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid en van het voorontwerp van decreet betreffende het lokaal cultuurbeleid

---

De Vlaamse Regering keurde op 10 november 2011 deze voorontwerpen van decreet voor het eerst principiële goed. De Algemene Raad van de SARC bracht vervolgens op 8 december 2011 een gecoördineerd advies uit. Dit gebeurde in samenwerking met de Sectorraad Kunsten en Erfgoed, de Vlaamse Sportraad en de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk. De voorontwerpen van decreet werden onder meer op basis hiervan gedeeltelijk aangepast. Op 3 februari 2012 gaf de Vlaamse Regering haar tweede principiële goedkeuring aan deze gewijzigde voorontwerpen van decreet.

10 november 2011	Eerste principiële goedkeuring Vlaamse Regering voorontwerpen van decreet
8 december 2011	Advies SARC
december 2011 – februari 2012	Aanpassing voorontwerpen van decreet
3 februari 2012	Tweede principiële goedkeuring

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk volgde de aanpassingen op de voet op, in het licht van zijn advies. In navolging hiervan brengt de sectorraad uit eigen initiatief opnieuw enkele standpunten in herinnering. Een eerste luik van dit advies betreft de provinciale bevoegdheden, een tweede luik gaat dieper in op de beleidsprioriteiten in het decreet lokaal cultuurbeleid.

1. Provinciale bevoegdheden

1.1. Inleiding

De bezorgdheid van de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk over de provinciale bevoegdheden met betrekking tot het lokale cultuur- en jeugdbeleid is niet nieuw. Eerder nam de sectorraad hierover al een standpunt in:

- In zijn advies van 27 januari 2011 over het Planlastendecreet, gecoördineerd door de Algemene Raad
- In zijn advies van 8 december 2011 bij de voorontwerpen van decreet lokaal jeugd-, cultuur- en sportbeleid, gecoördineerd door de Algemene Raad

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk uitte hierin voornamelijk zijn bezorgdheid over de implicaties van de overheveling van provinciale middelen en bevoegdheden naar het Vlaamse of het gemeentelijke niveau. Dit houdt voor de beleidsdomeinen een groot risico in, niet alleen voor een mogelijk verlies aan stimulans, maar ook voor de spreiding en dynamiek. Er zijn tal van voorbeelden te vinden die aantonen dat de provincies belangrijke hefboomen zijn voor cultuur- en jeugdinitiatieven. De middelen van de provincies zijn, zo stelde de raad, onontbeerlijk en versterken de uitstraling en impact. De sectorraad zou het betreuren als de Vlaamse overheid taken naar zich toetrekt die veel beter en efficiënter worden uitgevoerd door andere besturen zoals de provincies.

In de eerste voorontwerpen van decreet staan, gezien de implicaties van de interne staatshervorming, geen bepalingen met betrekking tot de provincies. Hierop reageerde onder meer de SARC. Bij de recente herziening van de voorontwerpen van decreet, liggen de kaarten anders. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk is verheugd dat in de gewijzigde voorontwerpen van decreet de provinciale bevoegdheden met betrekking tot jeugd en cultuur werden opgenomen. De opname van de provinciale taakstelling in het decreet voor de ondersteuning van bovenlokale initiatieven en organisaties, geeft mogelijkheden voor een verder duurzaam bovenlokaal jeugd- en cultuurbeleid. Toch vraagt de raad aandacht voor enkele cruciale verbeterpunten.

1.2. Timing

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk adviseert om alle aanpassingen van het Witboek Interne Staatshervorming zo snel mogelijk te implementeren in de decreetsaanpassingen.
--

1.3. Oormerken middelen

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt om de financiële middelen die momenteel vanuit de provincies worden voorzien, per sector te oormerken voor de ondersteuning van provinciale en bovenlokale werkingen. Het is voor de sectorraad een absolute vereiste dat de aanpassingen van het decreet aan de interne staatshervorming geen financiële impact hebben op de werkingen zelf.

1.4. Overgangsbepalingen

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt om te voorzien in een overgangperiode zodat de bestaande provinciale en bovenlokale organisaties zich kunnen oriënteren op de geplande wijzigingen. De sectorraad vraagt om hiervoor specifieke overgangsbepalingen op te nemen.

1.5. Draagvlak creëren

De provinciale bepalingen zorgen voor heel wat onrust en scepsis in de respectieve sectoren. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vindt het daarom belangrijk dat de Vlaamse overheid voldoende tijd en middelen voorziet voor overleg. Op die manier draagt de overheid proactief bij tot de ontwikkeling van een draagvlak voor de veranderingen die op til zijn.

1.6. Structurele en projectmatige ondersteuning provincies

De bovenlokale en provinciale jeugd- en cultuurwerkingen zijn partners in het bovenlokale beleid. Zij moeten ook in de toekomst kunnen blijven inspelen op initiatieven van de provincies, hetzij door structurele subsidies aan bovenlokale werkingen, hetzij via geografische of thematische prioriteiten en gerichte projectsubsidies. Hieraan verzaken, impliceert een beleid zonder enige verankering in de lokale context.

1.6.1. Decreet lokaal cultuurbeleid

- Het voorontwerp van decreet lokaal cultuurbeleid neemt bij de tweede principiële goedkeuring de bepalingen voor de provincies op, zowel voor de ondersteuning van het streekgericht bibliotheekbeleid (waarbij de provincie autonoom een invulling kan blijven geven) als voor de provinciale bevoegdheden voor het bovenlokaal cultuurbeleid. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk kan deze invoeging van provinciale bepalingen enkel toejuichen. Toch stelt de sectorraad zich vragen bij het buitenspel zetten van het sociaal-cultureel volwassenenwerk, de amateurkunsten, de professionele kunsten en het regionaal cultureel-erfgoedbeleid voor wat betreft

initiatieven die ondersteuning genieten van de Vlaamse Overheid, maar waarvan de provincie mede-organisator is.

Daarom vraagt de sectorraad om Artikel 44 § 2 8° aan te passen:

'In uitzondering van 2°, 3°, 4° en 6° ondersteuning te bieden aan initiatieven en organisaties die worden ondersteund door de Vlaamse Overheid, maar waarvan de provincie mede-organisator is en dit binnen de afspraken opgenomen in een beheersovereenkomst' wordt:

'Ondersteuning te bieden aan initiatieven en organisaties die worden ondersteund door de Vlaamse Overheid, maar waarvan de provincie mede-organisator is en dit binnen de afspraken opgenomen in een beheersovereenkomst'.

- Artikel 44 § 2 3° van het decreet lokaal cultuurbeleid bepaalt de provinciale bevoegdheid voor kwaliteitsbevorderende maatregelen binnen de amateurkunsten, waaronder de organisatie van wedstrijden en toernooien met het oog op kwaliteitsbevordering. In de Memorie van Toelichting spreekt men hierbij van 'amateurkunstenorganisaties' naast 'sectororganisaties', waarmee men de 9 disciplinaire organisaties bedoelt die landelijk werken naar de volledige sector.

Om verwarring te vermijden, vraagt de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk om in de Memorie van Toelichting Artikel 44 § 2 3° de term 'amateurkunstenorganisaties' te vervangen door *amateurkunstengroepen*.

1.6.1. Decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid¹

- Het voorontwerp van decreet lokaal cultuurbeleid bepaalt dat de provincies structurele ondersteuning kunnen bieden aan culturele organisaties van bovenlokaal belang (art. 44 § 2 2°, 3° en 4°). Het voorontwerp van decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid voorziet daarentegen niet in structurele provinciale ondersteuning. De bovenlokale jeugdwerkingen die van de Vlaamse Gemeenschap geen structurele ondersteuning genieten, kunnen enkel nog via bestuursakkoorden afspraken vastleggen met de provincies.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt om, naar analogie met het decreet lokaal cultuurbeleid, structurele ondersteuning ook voor bovenlokale jeugdwerkingen mogelijk te maken.

---

¹ De SARC verstrekt de aanbevelingen met betrekking tot het voorontwerp van decreet lokaal en provinciaal jeugdbeleid naar analogie van de Vlaamse Jeugdraad.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt om de mogelijkheid te garanderen voor de provincies tot projectmatige ondersteuning voor gebiedsgerichte of thematische initiatieven van bovenlokale werkingen van organisaties die worden ondersteund door de Vlaamse overheid.

2. Beleidsprioriteiten decreet lokaal cultuurbeleid

Artikel 3 van het voorontwerp van decreet lokaal cultuurbeleid bepaalt de volgende Vlaamse beleidsprioriteiten:

- 1° de gemeente voert een kwalitatief en duurzaam lokaal cultuurbeleid;
- 2° de gemeente richt een laagdrempelige bibliotheek in, aangepast aan de hedendaagse noden;
- 3° de gemeente, opgenomen in de lijst van Steden en Gemeenten die als bijlage bij dit decreet is gevoegd, richt een cultuurcentrum in.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk is van mening dat de beleidsprioriteiten te beperkt en te vaag zijn. De sectorraad is er van overtuigd dat het de taak blijft van de Vlaamse overheid om accenten te leggen en de afstemming tussen het Vlaamse en het lokale niveau te bewaken.

De Vlaamse beleidsprioriteiten dienen zo geformuleerd dat ze ruim genoeg zijn om aan te sluiten bij de lokale realiteit, en een bron voor inspiratie en houvast betekenen voor de lokale besturen. Daarom stelt de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk voor om in het decreet lokaal cultuurbeleid dezelfde prioriteiten op te nemen als die uit de Beleidsbrief Cultuur 2011 – 2012.

Deze werden immers afgetoetst aan de sector en erg werkbaar bevonden. De prioriteiten zijn de volgende:

Voor het lokaal cultuurbeleid

- gemeenschapsvorming
- participatie van kansengroepen
- ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers
- diversiteit in het culturele landschap

Voor de cultuurcentra

- divers cultuuraanbod
- ruime cultuurparticipatie
- actieve ondersteuning van amateurkunsten en van sociaal-culturele verenigingen
- cultuureducatie

Voor de bibliotheken

- geletterdheid
- de digitale kloof
- digitalisering en innovatie van de sector
- cultuurspreiding en participatie
- stimuleren van leesmotivatie en literaire competenties van kinderen en jongeren

---

Frie De Greef, *voorzitter Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk*

Dirk Verbist, *ondervoorzitter*

Marieke Roels, *secretaris*